

Imię i nazwisko doktora: Sylwia Piekut	
Tytuł rozprawy doktorskiej: Diagnozowanie umiejętności współpracy jedynaków z rówieśnikami w wieku przedszkolnym	
Promotor: dr hab. Maria Kuchcińska, prof. UKW	
Recenzenci: prof. dr hab. Maria Czerepaniak-Walczak dr hab. Maria Deptuła, prof. UKW	
Data publicznej obrony: 27.09.2005	Data nadania stopnia: 18.10.2005
<p>Charakterystyka rozprawy doktorskiej:</p> <p>Przyjąwszy, że: jakość rozwiązywania zadania rozwojowego (współpraca) zależy od radzenia sobie z kryzysem rozwojowym (inicjatywa vs poczucie winy), a podjęcie współpracy jest możliwe w aktywności zadaniowej - poddano badaniu zachowania sześciolatków w spontanicznych i reżyserowanych zabawach (typowej dla tego wieku aktywności zadaniowej). Pierwszą intencją tego przedsięwzięcia było stwierdzenie zarówno stanu, jak i uwarunkowań radzenia sobie przez dzieci z typowym dla nich kryzysem rozwojowym obecnym w rozwiązaniu, tak ważnego na tym etapie ontogenezy, zadania rozwojowego. Drugą intencją było wykazanie przydatności poszczególnych typów zadań rzeczowych (powstałych w następstwie odmiennych postaci ich zlecenia) do diagnozowania radzenia sobie przez dzieci zarówno z kryzysem rozwojowym, jak i z rozwojowym zadaniem. Osiągnięcie pierwszego celu pracy - dotyczącego radzenia sobie przez dzieci z kryzysem i zadaniem rozwojowym umożliwiło stwierdzenie tego, że niespełna 1/3 badanych sześciolatków (31,4%) wkracza w IV fazę rozwojową z pomyślnie rozwiązaniem kryzysem III fazy. Najlicniejsza grupa badanych sześciolatków (41,2%) wynosi kompetencje obarczone nadmiarem przejawów inicjatywy (wśród nich przeważają jedynacy uczęszczający do przedszkola). U jedynaków nie uczęszczających do przedszkola stwierdzono niedobór inicjatywy i nadmiar behawioralnych przejawów winy. Największą tendencją do przejawiania "elastycznych" zachowań wykazywały dzieci posiadające rodzeństwo. To u nich jak w żadnej grupie jedynaków - najczęściej stwierdzono zarówno behawioralne przejawy inicjatywy, jak i poczucia winy. Osiągnięcie drugiego celu pracy - ustalenie przydatności poszczególnych typów zadań do diagnozowania umiejętności współpracy - przyniosło nieoczekiwane rezultaty. Do diagnozy zachowań świadczących o aktywności społecznej najkorzystniejsze tło sytuacyjne stwarzały zadania częściowo zalecone i zadania całkowicie zlecone. Do diagnozy zachowań świadczących o bierności społecznej, najprzydatniejsze były zadania pozornie własne, a więc im bardziej sytuacja zadaniowa sprzyjała podmiotowości sprawczej, tym lepiej nadawała się ona do wychwycenia bierności, a nie aktywności. Badania ujawniły również, że: 1) typ zadania nie stanowił czynnika istotnie różnicującego behawioralne przejawy inicjatywy vs poczucia winy; 2) raz ustalone formy zachowań charakterystyczne dla dzieci o danym statusie ujawniały się we wszystkich zadaniach; 3) aktywność niewerbalna podczas rozwiązywania wszystkich typów zadań nie wykazywała zróżnicowania; 4) raz ustalone role przyjmowane przez dzieci o poszczególnych statusach pojawiały się bez względu na typ zadania. (...)</p>	
<p>Określenie wkładu wniesionego rozprawą doktorską do pedagogiki:</p> <p>W pracy dokonano próby określenia zachowań społecznych najczęściej ujawnianych podczas rozwiązywania zadań złożonych o charakterze zabaw społecznych przez jedynaków i dzieci posiadające rodzeństwo.</p>	

Tabela przygotowana na podstawie zapisu w Księdze Dyplomów, autoreferatu doktora oraz bazy OPI